USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **J. F.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2018, č. j. OAM-561/ZA-ZA11-ZA20-2018, v řízení o námitce podjatosti žalobkyně proti soudci Krajského soudu v Brně JUDr. Petru Poláchovi ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 32 Az 18/2018 a o návrhu žalobkyně na přikázání uvedené věci jinému krajskému soudu,

takto:

I. Soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Petr Polách **není** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 32 Az 18/2018.

II. Návrh žalobkyně na přikázání této věci jinému krajskému soudu **se zamítá.**

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany z důvodu nepřípustnosti této žádosti. Žalobkyně přípisem ze dne 13. 9. 2018 vznesla námitku podjatosti vůči neznámému soudci krajského soudu spočívající v tom, že soud žalobkyni nesprávně doručoval soudní písemnosti a znemožnil jí uplatnit v řízení procesní oprávnění. Z obsahu spisu krajského soudu přitom vyplývá, že námitka podjatosti směruje vůči soudci JUDr. Petru Poláchovi, kterému byla věc v souladu s rozvrhem práce přidělena. V doplnění svého podání ze dne 10. 10. 2018 žalobkyně požádala, aby Nejvyšší správní soud rozhodl o změně soudu z důvodu zjevně svévolného postupu Krajského soudu v Brně.

[2] Soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Petr Polách uvedl, že se necítí být jakkoli podjatý a že k účastníkům, ani k projednávané věci nemá žádný vztah.

[3] V přípise ze dne 10. 10. 2018 žalobkyně uvedla, že nezákonné procesní postupy Krajského soudu v Brně dosahují takové intenzity, že se jedná o svévoli, a požádal proto Nejvyšší správní soud, aby celou věc postoupil k vyřízení jinému krajskému soudu.

[4] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s."), podle kterého jsou soudci *vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich*

poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s., *účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Proto postup, jímž je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako mimořádné opatření uplatňující se jen z opravdu závažných důvodů, které soudci reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[6] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na výsledku projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti. V nastalém případě přitom žalobce žádný podobný vztah nenamítá.

[7] Z odůvodnění námitky podjatosti lze usuzovat, že ji žalobkyně podala s ohledem na postup krajského soudu při vyřizování věci samé, zejména při doručování písemností a uplatňování procesních práv. Zde je třeba poukázat na § 8 odst. 1 s. ř. s., kde je výslovně uvedeno, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti postupu soudu při vyřizování věci nebo při doručování písemností. Zpochybňovat procesní postupy soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

[8] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl o námitce podjatosti vznesené žalobkyní tak, že soudce Krajského soudu v Brně JUDr. Petr Polách není vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 32 Az 18/2018.

[9] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*

[10] Tato tzv. delegace vhodná představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce, vyjádřeného v článku 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod tak, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, přičemž příslušnost soudu a soudce stanoví zákon. Místní příslušnost soudu, určená procesními předpisy, je tedy základním pravidlem, které je promítnutím dělby činnosti uvnitř soudní soustavy mezi jednotlivými články tak, aby věci byly projednávány tam, kde jsou nejlepší předpoklady pro jejich náležité projednání a rozhodnutí. V otázce tzv. delegace vhodné již existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003 - 26, č. 305/2004 Sb. NSS). Delegaci vhodnou lze připustit pouze tehdy, dojde-li tím k hospodárnějšímu, rychlejšímu či spolehlivějšímu posouzení věci. Jedná se však o výjimku z pravidla a lze ji připustit pouze za výjimečných okolností. Pro delegaci vhodnou musí existovat další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží nad ústavní zásadou zákonného soudce a soudu. Úlohou Nejvyššího správního soudu v této věci je tedy posoudit, zda jsou dány důvody pro výjimečné použití institutu vhodné delegace a rozhodnout, zda by řízení u jiného krajského soudu bylo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší a spolehlivější než u místně příslušného Krajského soudu v Brně.

[11] Nejvyšší správní soud neshledal výjimečné okolnosti, které by odůvodňovaly přikázání věci jinému krajskému. Žalobkyně toliko namítala, že nesprávný procesní postup krajského soudu v mnoha řízeních vedl ke zjevně svévolnému konání a zjevnému popírání práva v mnoha řízeních. Nijak však neosvědčila existenci závažných důvodů pro přikázání věci jinému krajskému soudu. I v této souvislosti proto Nejvyšší správní soud opakuje, že zpochybňovat procesní postupy či rozhodnutí soudu lze cestou opravných prostředků, nikoli návrhu na postoupení věci jinému krajskému soudu ve smyslu § 9 odst. 2 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky stanovené v § 9 odst. 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny, a věc tak nepřikázal jinému krajskému soudu, jak žalobkyně navrhla. Žalobu proti shora označenému rozhodnutí žalovaného tedy projedná a rozhodne o ní věcně a místně příslušný Krajský soud v Brně.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu